

Azərbaycanla Ermənistan arasında sülh Cənubi Qafqaza sabitlik və təhlükəsizlik gətirəcək

Son illər bu istiqamətdə atılan addımlar
regionda yeni reallıqların yarandığını göstərir

Regionda sabitliyin, təhlükəsizliyin bərqərar olması yolunda ən böyük maneəyə çevrilmiş münaqişəyə 2020-ci ilin payızında 44 günlük Vətən müharibəsində son qoyuldu. Müzəffər Azərbaycan Ordusunun işğalçı ölkənin silahlı qüvvələrini döyüş meydanlarında məğlubiyyətə uğratması nəticəsində 1990-cı illərdən bəri Ermənistanın işğalı altında olan ərazilərimiz azadlığa qovuşdu.

2023-cü ilin sentyabrında isə Silahlı Qüvvələrimiz Qarabağlı tərək etmək niyyətində olmayan, tərəkbat və terror əməllərindən əl çəkməyən Ermənistan silahlı qüvvələrinin tər-töküntülərini və separatçılarını ağı bayraq qaldırmağı məcbur etdi.

Azərbaycanın Vətən müharibəsində və antiterror əməliyyatlarında qazandığı qələbələr Ermənistanın uzun illər davam etdirdiyi qəsbkarlığın sonu oldu. Ədalətin, haqqın tərənəsi olan, Azərbaycan xalqını dünyaya qalib xalq kimi tanıdan bu Zəfər həm də Cənubi Qafqaza sülh ümidləri gətirdi.

İstər Vətən müharibəsindən öncə, istərsə də sonra Azərbaycan hər zaman sülhün tərəfdarı olduğunu verdiyi qərarlara, əməli işlərlə nümayiş etdirib. Bildiyimiz kimi, Vətən müharibəsindən sonra sülh sazişinin imzalanmasının tərəbbüskarı da qalib Azərbaycan dövləti olub. Rəsmi Bakı hər zaman bu istiqamətdə məqsədyönlü və qətiyyətli addımlar atıb.

Bu il avqustun 8-də ABŞ-nin vasitəçiliyi ilə sülh sazişi mətninin paraflanması sülh prosesinin yeni və həlledici mərhələyə qədəm qoyduğunu göstərdi. İki ölkənin - Azərbaycanla Ermənistanın bir-birinin ərazi bütövlüyünü tanıması, sərhədlərin delimitasiyası və demarkasiyası, regional kommunikasiyaların açılması, humanitar məsələlərin tərnzimlənməsi və qarşılıqlı qarant mexanizminin yaradılması sözügedən sazişin əsas müddəalarında yer aldı.

Amma Azərbaycan və Ermənistan arasında sülh sazişinin imzalanmasının bu qədər real, yaxın olduğu, prosesin müsbət dinamika qazandığı bir vaxtda Ermənistanın həm daxilində, həm də ondan kənarda sülhdən narazı qüvvələr ortaya çıxması tərəssüf doğurur. Onların məqsədlərinin regionda sabitliyin bərqərar olmasını əngəlləmək və köhnə qarşıdurma mühitinə qayıtmaq olduğu açıq-aşkardır. Halbuki Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin dəfərlərlə vurğuladığı kimi, sülhün yaradacağı iqtisadi və kommunikasiya üstünlükləri ən çox məhz iqtisadi imkanları məhdud olan Ermənistan üçün sərfəlidir. Bu həqiqət deməyə əsas verir ki, Ermənistanın daxilində və xaricdə olan bəzi qüvvələr iki ölkə arasında sülh sazişinin imzalanmasına maneələr yaratmaq cəhdləri ilə ilk növbədə özlərini tərəssübkeşi kimi göstərdikləri ermənilərə zərbə vurur, düşmən kəsirlər.

Revanşist dairələr və onlara dəstək verən siyasi qüvvələr cəmiyyətdə çaşqınlıq yaratmağı, sülhün əleyhinə tərbləğat aparmağı cəhd göstərirlər. Sarkisyan-Koçaryan cütliyü hələ də cəmiyyəti müharibə ritorikasına qaytarmağı çalışır. Ancaq erməni xalqının böyük hissəsi bu çağırışlara laqeyd yanaşır, onlara etibar etmədiklərini nümayiş etdirirlər. Çünki uzun illər davam etmiş qarşıdurmanın nəticələrini ən ağır şəkildə yaşayan məhz sadə erməni xalqı olub.

Ermənistanın Baş naziri Nikol Paşinyanı "tərslimçi siyasət yürütməkdə" ittiham edən, dövlətçiliyin təhlükə altında olduğunu deyərək haray-həşir salan müxalif qüvvələr sülh sazişinə qarşı çıxmaqla, əslində, Ermənistanı növbəti dəfə bataqlığa, fəlakətlərə sürükləməyə çalışırlar. Öz ölkəsinin real vəziyyətini və gələcəyini nəzərə alan Nikol Paşinyan isə dəfərlərlə bildirib ki, münaqişənin davam etməsi Ermənistanın təhlükəsizliyini daha da zəiflədir və iqtisadi çətinliklərini dərinləşdirir. Ermənistanın Baş naziri bu reallıqdan çıxış edərək sülh sazişinin imzalanmasını ölkənin milli maraqları ilə uzlaşdırılan addım hesab edir.

Azərbaycan tərəfi Ermənistan konstitusiyasında əksini tapan "Dağlıq Qarabağ"la bağlı iddiaların aradan qaldırılmasını tərəb edir. Beynəlxalq hüquq normalarına əsasən də Azərbaycanın bu haqlı tərəbi dərhal yerinə yetirilməlidir. Ermənistan-da sülh müqaviləsinin imzalanmasına etiraz etmək adı ilə, əslində, necə deyirlər, suyu bulandırmağı, aranı qızıqdırmağı çalışan revanşist dairələr və onlara dəstək verənlər isə konstitusiyanın dəyişdirilməsi məsələsində aqressivlik nümayiş etdirirlər. Lakin baş verən proseslər göstərir ki, onlar bu məqsədlərinə də çatmayacaqlar.

Ermənistanın Baş naziri Nikol Paşinyan bu günlərdə siyasi elita ilə qapalı görüşdə bildirib: "Mən daxili legitimliyimizi gücləndirməyi fundamental məsələ hesab edirəm, bu da yeni konstitusiyanın qəbulunda öz əksini tapmalıdır". O, dövlət qulluqçuları qarşısında çıxışında beynəlxalq səviyyədə tanınmış ərazi bütövlüyünü müdafiə etmək hüququndan, yeni Konstitusiyanın qəbul edilməsinin zəruriliyindən də danışib: "Silah və texnika əldə etmək və müdafiə texnologiyalarına çıxış imkanları eksponent olaraq artır. Mən daxili legitimliyimizi gücləndirməyi fundamental məsələ hesab edirəm ki, bu da yeni konstitusiyanın qəbulunda öz əksini tapmalıdır".

Hazırkı mərhələdə sülh sazişinin mətni razılaşdırılıb və tərəflər arasında siyasi iradə mövcuddur. Prosesin uğurla nəticələnməsi həm diplomatik çeviklik, həm də cəsərtli siyasi qərarlər tərəb edir. Bu gün atılan addımlar gələcək onilliklər üçün regionun təhlükəsizliyini müəyyənləşdirəcək, uzun illər davam etmiş gərginliyin, yerini, nəhayət əməkdaşlıq və sabitlik tutacaq.

Zöhrə FƏRƏCOVA,
"Azərbaycan"